

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 170 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокое число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вірнеш ми очи і душу ми вирнеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дні крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише напередне застережене.—

Рекламації неопечатані є вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Борба двох світоглядів.

(Дальше).

Але власне в тім історичнім розвитку католицької догми раціоналізм бачить очевидний доказ її релятивності і пережиття догми на наші часи. Коли догма, так говорять раціоналісти, є чимсь, що історично стало ся, чимсь історичними потребами і спорами викликаним, чимсь взятим після кожодчасних понять і потреб, то як може догма мати претенсію до абсолютної вічної правди? Чи розвиток в своїй точці заложена не припускає конечно якогось несовершенства вижидаючого направи? Або є мертва надприродна догма, або чисто людський розвиток — *tertium non datur*.

Так є, але лише тоді, коли на ділі є суб'єктивні, часово-історичні чинники. В Церкві же католицькій виступає надприродний чинник, яко не помилний учительський уряд — і в тім лежить головна точка цілої гадки про розвиток — і сей надприродний чинник — уміє суб'єктивні результати дослідів звести до об'єктивних, а історичному розвитку надати абсолютне значінє. В Церкві є непомилний авторитет, котрий, як принцип життя рослини, є душею цілого розвою, дбаючи під асистенцією св. Духа про се, щоби при питаню і слідженю, при шуканю і знаходженю чоловік нічого з правди не втратив, а не вніс нічого фалшивого до науки віри.

Правда, що коли би чоловік мав спускати ся лише на свій суб'єктивний суд і своє спостереженє, то тоді нема бесіди про ніяку догму загального значіня і абсолютної обовязковости, бо було би зарозуміlostию свій хочби не знати на яких досвідках опертий погляд накидати иншим часам і народам і тоді нема також ніякого розвитку у властивім значіню слова.

Під розвитком розуміємо безнастанний розвиток власного єства за помочию єствуючого в організмі принципу життя. Але де нема одного принципу життя, де кожний хоче бути сам для себе самостійним, независимим центром сили, там нема ніякого організму, там є неможливий ніякий органічний розвиток, там тільки є переміни.

Берлінський професор Гарнак має слушність, говорячи, що католицька Церква вміє так знаменито приміювати ся до історичного ходу річий, як ніяка инша, що вона завсїгда видає ся старою,

а мимо того все молоднїє, однак сей історик помиляє ся, закидуючи їй, що Церква вводячи гелленізм, романізм і славїзм до християнства, відпала від свого єства. Єго товариш, проф. Дорнер, збиваючи сей погляд, вважає за єство церковно наукового розвитку приверненє людий Христом до синівства Божого. Але безпідставно. Не можна сего назвати розвитком, коли дерево замість рости в гору, завсїгда починає з долу, коли те, що перше було правдиве і ущасливяюче, після нинїшних дослідів, показало ся фалшиве, і що ми нинї вважаємо за слушне, пізнійше покаже ся знов яко щось переходового. Вправді є також розвиток з блуду до правди, але то є лише розвиток зикзаку, при котрім ніколи не знає ся, де є середина.

Церква потребує для себе правдивого поступу і органічного розвитку. Вона вважає прийнятє гелленського, римського і славянського елементу не яко відступство або сфалшованє свого єства, але яко єго природну формацію. Призначена для всіх народів і віків, має Церква подавати правду всім народам і всіх покликувати до найіндивідуальнійшого присвоюваня собі її і перенятя ся нею, Грека з єго бистротою ума, Римлянина з єго силою волї, Славянина з єго глибиною чутя. Всюди має вона відносити духові скарби, кожного заохочувати до всестороннього заявлюваня своїх спосібностей, щоби всіх своїми дарами і задачами ущасливити. При тім Церква не потребує боятя ся, що колись мусить висилити ся і вичерпати ся зі свого засобу віри, або що вплив якоїсь народности і якась духовна сила вишре з її провіденціональної дороги.

Церква може всім піддати ся, всіх до себе приймати, бо знає, що вона має у своїм внутрі непомилний учительський уряд, який під Божим проводом все, що гетерогенне, відлучує а все, що гомогенне, до величавого зросту в себе приймає і перетворює.

Церква розвиває ся органічно, як дерево, що на широкім відземку з пня що раз делікатнійше і багатше вносить ся в гору, бо що раз яснійше правди обявляєя определяє, аж доки їх не доведе до їх послїдних консеквенцій.

(Дальше буде).

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Голосованє чеських реалістів Масарика і Дртїни при

бюджеті за німецькою академією штук в Празі, о чім ми вчера звіщали, викликало в усім чеськїм дневникарстві незвичайне обуренє. Староческа Union (Politik) пише: «Ми ще ніколи не були свідками чогось подібного, що склало ся на чеських лавах. Нечуваний поступок обох чеських реалістів викликав невимовне роздратованє тим більше, що навіть чеські соціялісти не важили ся голосувати за резолюцією Вольфа. Гр. Штернберг кликав до Масарика: „Платний жидівський попихач! Дрань!“ Тепер уже доказано, що сі люди в роді Масарика не мають найменшого народного почутя“. Дневник чеського міністра земляка Verkov пише: „Сим вчинком Масарик і Дртїна віддали ся на услуги такому ворогові чеського народа як Вольф і тому справедливо кликали до него чеські хлїборобники: „Ви єсте злим духом чеського народа!“ Дневник Крамаржа Dep пише: „Що до самої річи не малиб ми нічого проти такого голосованя, однакє вчерашній поступок Масарика приневолені ми осудити в такій хвилі, коли він віддає ся такому всенімецькому гонителеви в роді Вольфа, котрий се внесене поставив задля нашої бути«.

Студентські гала бурди на університеті в Градци довели до того, що ректор приневолений був оповістити зачиненє університету, наслідком чого студенти втратять літнє піврічє. Ректор віденського університету визвав студентів до приличного поведеня, бо инакше був би приневолений хватити ся найострійших мїр.

Заповіджна південними Славянами предлога язикового закону для славянських областей альпейских країв викликала посеред німецьких радикалів велике але безосновне роздратованє. Deutschnat. Kongr. звіщає, що минувшого тижня мав бар. Бек заявити пос. Доберніґови, що він думає занятя ся язиковими відносинами в Каринтії і в Стирії і що змагає до *modus vivendi* між Німцями а Словінцями. Пос. Доберніґ мав на се відповісти, що тамошнє населенє не бачить потреби якої небудь зміни язикових відносин. Наслідком вісти, що словінські послї відбули з міністром-президентом довшу нараду, котра стоїть в звязи з вибором комітету для обробленя язикового закона, удали ся послї Доберніґ і товариші до бар. Бека, щоби єму сказати про «велике роздратованє» викликанє в німецьких кругах сею сравою. Міністер-президент заявив їм, що він з словінськими послїами про приготавлюваний для альпейских країв закон язиковий не говорив ані слова. Таким отже способом німецькі радикали не потрібно роздратовували ся!

Заграниця.

В російській думі відбувала ся розправа про міністерство просвїти. Про сю розправу пише київська „Рада“: «Дума розглядала і обмірковувала бюджет міністерства освїти два тижні.

Цілих два тижні з думскої трибуни лунали довгі і палкі промови ораторів-депутатів з приводу міністерства освіти і його діяльності. Депутати різних країн і племен величезної держави поспішилися озвати ся своїм словом кожний про просвітні потреби свого народу, а найпаче про навчання по народних школах дітий не чужою, а рідною й зрозумілою їм мовою, щоби школа народна була й справді огнищем світла й знання, а через се й засобом до підняття добробуту і достатків народа, а не знярядом політики обрусія.

Депутати з України наважили ся з свого боку теж озвати ся про народню школу на Україні, а надто про найпекучішу потребу навчання дітий українською мовою. Задалегідь гурт членів думи з України склав законопроект і за підписом 37 депутатів у свій час подав его на розгляд думи. Не покладаючи особливих, а надто рожевих надій, щоби за третьої думи збуло ся те, чого так давно жде народня школа на Україні, ми всеж таки нетерпляче дожидали ся того дня, коли автори законопроекту про українську мову в народній школі на Україні виступлять перед думою з своїм словом. Нас відразу брала непевність і ми в ч. 133 нашої газети надрукували статю: «Чи озвуть ся?»

Дебати з приводу бюджету міністерства освіти скінчили ся, дума балотує по пунктах формулу комісії переходу до чергових справ, а голосу авторів законопроекта 37 депутатів не чути і по сей день. В статі «Чи озвуть ся?» ми задалегідь пророкували, що «в третій думі не знайдець ся на українські потреби оборонці», бо ми не певні були, чи матимуть навіть сами автори законопроекту «досить сили, вміння та сміливости стати на оборону власної праці».

Тепер виявило ся, що ми, на превеликий жаль, не помилили ся, будучи таких думок про теперішних депутатів з України. Подавши законопроект про українську школу, вони не спромогли ся в слушний час подати в думі свій голос і, очевидно, поручили д. Родічеві згадати про потреби народної школи на Україні. Він і згадав, але згадав як людина цілком чужа, якій не лежить на серці чиясь там нужда, хоч би та нужда була й он яка велика та пекуча. А що се й справді так, показують его слова.

«Если українській народъ имѣетъ свою культуру, — промовив д. Родічев, — не мѣшайте ей развиться».

«Як бачимо, для одного з видатніших і найкращих представників партії народної свободи, що згадав про український народ, ще не цілком ясно, чи має сей надод свою культуру. «Як що український народ, — каже він, — має свою культуру, то не заважайте їй розвиватися».

«От що значить поручати оборону своїх інтересів комусь іншому, а не обстоювати самим! Невжеж в депутатів авторів законопроекту про українську школу не знайшло ся чого сказати в оборону свого законопроекту. Нас не дивує ні каплі, коли міністер народної освіти, — як ми его вчера назвали «песіміст», — згадавши в своїй промові по національні домагання, безнадійно запитував: «Чого могу сказати про инородческому вопросу?» Бо він і справді не міг нічого сказати».

А депутатам з України, хоч би й «правим», що склали законопроект про українську школу, на нашу думку, було що сказати. Але на сей раз вони не спромогли ся се зробити. Пождемо ще трохи, коли прийде черга до законопроекта. Та довго «тільки, здаєть ся, доведеть ся ждати». — До сего ми скажемо, що чужим руками добре лише жар загребувати!»

Невідрадні позначки виявляють зїзди в Р е в л ю вже наперед. Нема найменшого сумніву, що зїзд царя з президентом французкої республіки має таке саме політичне значіння, як попередня зустріч короля Едварда з царем, а новий француско-англьо-російський союз виступить тим сильніше на яву. Крім того звіщають з Лондону, що дотеперішній англійський амбасадор в Берліні Sir Frank Lasceller ще сего літа виїде з Берліна. Був він persona grattissima на берлінським дворі і причиняв ся до того, щоби викликане між Берліном а Лондоном напруженє по змозі злагодити. Его тепер ще невідомому наслідникови не поведе ся се в рівній мірі досягнути. Відтак звіщають з Лондону, що британська адміністрація приготує знов скріпленє фльоти на північній морі. Має она скласти ся з девяти найсильніших і найбистрійших панцирників англійської фльоти, окрім воєнних кораблів. Тим способом утворить ся дуже сильний відділ кораблів для розвідів, за котрими буде ділати велика воєнна фльота. Все те очевидно звернене проти Німеччини і вказує на безнастанне скріплюване заціпного становища англійського, а се показує, що британська адміралція оцінює вельми поважно сучасне положенє.

З Петербурга знов пишуть, що цар покористує ся північною подорожкою цїсаря Вільгельма, щоби incognito переїхати через Німеччину і відвідати італійську королівську семью в Раконіджі. Зустріч німецького цїсаря з царем стає в тім році що раз неімовірнішою. Думають, що намірений виїзд царя до Англії залишено задля того, бо цар був би приневолений іхати каналом між Німецьким а Балтійським морем і відвідати цїсаря Вільгельма в Кіль.

Останні вісти з Персії запевняють, що воєнний стан довів до того, що населенє змінило(?) своє становище в користь шаха. Шах видав ферман, котрим розв'язав м е д ж л і (парламент) і розписав нові вибори до нового меджлису і сенату, котрі шах наміряє за три місяці відкрити. Представників Англії і Росії запевнив він, що з свободі признаних народови попереднім шахом не хоче нічого вкорочувати. Видано загальну амнестію, з котрої виняті лише три особи. Запевняють, що в провінції все спокійне. До иншого дневника знов доносять, що шах проголосив в о є н н и й с т а н в Персії і лишив російському полковникови Л і я к о в у повну свободу поступати з населенєм з найбільшою строгостию. Збори і ношенє оружя заборонені під карою смерти. Вязненя тривають дальше. Гнобленє всякого опору триває дальше і викидало між провідниками революційного сторонництва заколог. В Тегерані настала цілковита анархія, грабованє на дневнім порядку.

Промова п. д-ра Олесницького

виголошена в палаті послів при бюджетовій дискусії дня 1. червня 1908 р.

(Дальше).

По кількох місяцях почали інтересовані напирати, щоби справу полагоджено; і хоч повітова власть дуже нерадо і пияво займала ся справою, таки пощастило сторонам по двох роках (Сьміх) — прошу, мої панове, не сьміяти ся, бо прийдуть ще ліпші річі — здобути рішенє що до викупна ґрунтів. Опірний дідич вніс рекурс, а по році найвисша інстанція рішила справу так, що знесено рішенє повітової власти і запоряджено доповнити поступованє декотрими ще фор-

мальностями. (Сьміх). Зачали доповняти, і по двох роках справа була знов готова до рішеня. Але на нещастє знов розписано вибори до державної ради (гучний сьміх), і шеф повіту знов звернув ся до громади і до дідича, що старали ся о дорогу, та відкликував ся до їх патріотизму та просив, щоби знов заждали, бо того папа потрібно до виборів. Минули вибори, але сям разом правительственний кандидат провалив ся. (Сьміх). Але справа таки й доси не полагоджена, а інтересовані сторони прийшли до твердого переконаня, що в абсолютній Австрії здобути би дорогу, але ніколи не дістануть її в Австрії конституційній.

Мої панове! Я навів приклади, які хаотичні і з всякого почутя права глумлячі ся відносини панують в нашій адміністрації. А тій адміністраційній справедливости підпадають усі наші громадські справи, наші повітові заступництва, всі економічні і добродійні фундації, справи санітарні, всі публичні будови, весь промисл, дальше рішеня о найважніших економічних правах і відносинах, право водне, лісове і ловецке, дорожове і залізничне, будова водних доріг і регуляція рік, — словом всьо, що відносить ся до публичного і економічного життя горожан.

Коли шукати за причинами сего лихого стану, то першою і найголовнішою причиною треба назвати брак адміністраційного поступованя. Коректне поступованє, котре властям уможливає основне розслідженє справи, а сторонам береженє їх інтересів, є найпевнішою запорукою коректного матеріяльного рішеня і може також у високій мірі улекшити адміністраційним властям повненє їх задач та причинити ся до піднесеня їх поваги. Таке поступованє особливо конечно для справ адміністраційних, для т. зв. адміністраційного процесу, в котрім, як уже сказано, власть рішає о публично-правних претензіях одиниць.

Як же стоїть справа з австрійським законодавством на сїм полі? Наше адміністраційне законодавство подібне на хати, що має гарну кривлю, але дуже слабкі стіни і не має фундаменту. І так воно справді є, бо австрійське законодавство що до адміністраційного поступованя почато від кривлі.

Маємо дуже гарно виладжений закон з дня 22. жвїтня 1875 о утвореню і крузі діланя адміністраційного трибуналу, котрий після постанов того закону покликаний до кєсації рішенє адміністраційних властей, коли ті рішеня нарушують формальности адміністраційного поступованя; але ми не маємо на жаль жадних законів, котрі би ті формальности і те поступованє одноцільно нормували так, щоби взагалі можна говорити о якимсь адміністраційнім процесі.

Потребу приписів що до адміністраційного процесу виразно признано ще в тім часі, коли ладжено закон в справі утвореня адміністраційного трибуналу, бо в мотивах правительства сказано тоді (читає): «Зі те не можна забувати, що при більшім значіню, яке після постанов проєкту мати буде на будуче розслідженє і усталенє дійсного стану річі із сторони адміністраційних властей, конечно треба буде видати докладні приписи для адміністраційного поступованя доказового в адміністраційних справах спірних».

Але тих так бажаних приписів не видано й доси. Маємо сотки всіляких адміністраційних законів; кожний з них устанавляє для себе окреме поступованє, але жаден з них не хєронить сторін перед самоволею властей і їх органів і жаден з них не дає властям ясних і певних правил поступованя, котрого могли би сторони правно домагати ся.

(Дальше буде).

Процес Січинського.

По відчитанню акту обжалована вівзавав обж. Мирослав Січинський. До вини не почувся і просить вислухати, що пхнуло его до убийства намісника. Два роки минає, як повстал в нім думка убити бл. п. гр. Потоцького за надужитя і за систему правління в хосен одної кляси суспільности а на шкоду робучого люду польского і цілого руского народа. Та думка зродила ся в нім по подіях в Ляцкім, коли побачив гр. Потоцького в Пратері у Відни. Ще яко ученик гімназії чув, що гр. Потоцький буде давати зелізною рукою рільничі страйки, хоч по інших краях вілно страйкувати. Се его обурювало. Бачив потім, як страйкарів вязнили і закованих замикали. Коли настала еміграція до Прус, власти спиняли її всякими способами. Потім проявив ся рух за виборчою реформою. І знова власти поступали так, щоби показати, що нарид не хоче виборчої реформи. Заборонювано віча і вязнено селян. Сему — говорив обжалований Січинський — був винен намісник. В Ляцкім поляла ся кров під баґнетами жандармів і хоч гр. Потоцький безпосередно тут не завинив, але діяло ся се по его волі. І тоді як раз проявила ся в обжалованим думка мести. В університетских подіях, звісних арештованях і вязненнях студентів, намісник показав ся ворогом українського народа. По голодівці студенти пішли в народ до виборчої агітації. Підчас неї бачив Січинський різні надужитя і перековав ся, що волею намісника є, аби жандармерія поступала без гляндо. Вибрано новий парламент, але показало ся, що він є безсилний супроти галицької адміністрації. При виборах до сойму всьо змовило ся проти Русичів і вибори випали для них некористно. Жалоби посів на надужитя адміністрації о стали без успіху. Се зробило болюче вражінє на академічну молодіж і на обжалованого. Найбільше потряс ним випадок убитя Каганця. Він стратив надію, щоби політична борба могла поліпшити краєву адміністрацію і тоді дозрела в нім думка мести.

Дальше вівзав Січинський, що не зробив замаху під впливом преси. Читав однак в писанях вшепольяків Пшавського і презеса польского кола в Петербурзі, Дмовского, що „вбити ворога народа не тільки не є гріхом, але є просто обовязком“. В польській літературі апотеозують таких людей, і хоч їх вішають, але за злочинців їх не мають. При тім він чув нераз, що в політичній борбі не перебирають в способах. Так повставала в нім тверда воля виконати замах. Він старав ся уникати тої думки, брав ся до науки, але у львівським університеті годі займатися наукою, бо на кождім кроці стрічаєсь політику. Жаль ему було гр. Потоцького яко чоловіка, мужа і батька, жаль ему було своєї матери і сестер, але вкінці освоїв ся з думкою, що сльози жінки і дитий гр. Потоцького зрівноважать ся зі сльозами его матери і сестер. Коли виконував замах, то не йшло ему о смерть гр. Потоцького, але о усунєнє з власти того, хто доводить руский нарид до руїни. Дальше перечить Січинський закид акту обжалованя, що се було скритоубийсто, бо коли би він був хотів скрито убити гр. Потоцького, то міг се зробити в ночи, коли гр. Потоцький сам повертав зі шляхотского касина. Заявляє, що спільників не мав та що вайдєні при нім 50 К не були заплатою за виконанє замаху. Ему ходило лише о те, аби настала зміна на ліпше в краєвій адміністрації. Яко соціальний демократ не мав ненависти до цілого польского народа, а чув лише погорду до кляси кривдячої руский нарид. Своім замахом хотів показати дорогу виходу і уважає его за перший сигнал в потребі нелегальної борби. „Того, що я зробив, не жалую — кінчив свою промову Січинський. Жалувати, значило би, почувати ся до вини, а я до вини не почувую ся. Я жалую Потоцького і его сімю як людей“.

На питання предсідателя презид. Пшильського відповідає обжалований, що не мав наміру абсолютно убити намісника, лише хотів

виконати замах без огляду на его вислід. Фотографію бл. п. гр. Потоцького носив при собі, аби не помиляти ся що до особи. Про свій намір з ніким не говорив. На купно револьвера заробив собі переписуванєм актів в Оссолінеум. З револьвером не умів ся обходити, тому по вистреленю набоїв в Стрийскім парку для проби, під покришкою его направи ходив до ружникаря знова его набивати. Дальше подає, як прийшов на авдієнцію та що по першій стрілі не тямить, чи стріляв більше разів і перечить, немов би ужив слова „лотр“ що до гр. Потоцького. На дальші питання предсідателя стверджує Січинський, що допустив ся замаху против програми соціалістичної партії, до якої належить і заявляє, що з его вчинком солідаризує ся більша часть руского народу.

Осудженє свого злочину руским епископатом оправдує обжалований тим, що епископат мусів се зробити, так як епископ Ропп, хоч був польским патриотом, був на посвяченю памятника цариці Катерини у Вильні.

На питання радн. Стефановича відповідає Січ., що він перебув шкарлатину, а сестра тиф, більше ніхто з его родини не хорував.

Обор. др. Окуневский рядом питань до обжалованого виказує, що в родині Січинського патриотизм був високо розвинений. Сам обж. учив ся читати на газетах. Его брат застрілив ся без причини, і приснив ся обжалованому намовляючи его до убийства намісника. По сповненю замаху замість грижі совісти чув велику полєкшу і спокій. На питання обор. д-ра Старосольского заявляє Січ., що відносиви в Галичині ставив на рівні з російскими і своїм поступком хотів помочи своему народови. Прис. судия Новорольский питає, чи Січ-ий знав про намірене іменованє д-ра Олесницького віцемаршалком, на що Січ. відповів, що про се не знав.

Сім скінчило ся переслуханє обжалованого, почім обор. др. Окуневский забрав голос і представляє Січ-ого 11-літню дитиною, якою не кермувала ані легководушність, ані злочинний намір, але щось иншого. Трагічні випадки в его родині показують, що психічний стан его не є нормальний. Ним заволодла якась внутрішня сила, що пхала его силоміць до замаху. Тому оборонець ставить внесенє, покликати як знатоків проф. Вахгольца з Кракова, якогось психіатра зі Львова, матір Січинського, о. Лукасевича для ствердження, що Січинський не має своєї волі. Внесенє оборонця трібунал по нараді відкинув.

Приступлено до переслуханя сьвідків. Сьвід. Каяк, возний президіяльний, описує, в якій позиції застав обох, коли на голос стрілів впав до авдієнційної салі та каже, що чув слова Січ-ого до селян, які ждали на послуханє: „Скажіть на саді, що то за вашу кривду“. Другий сьвідок возний Манькут зізнає подібно. Сьвідок др. Стеф. Скшинський, президіяльний комісар намісництва, зізнає, що Січ-ий нетерпеливо домагав ся припущєня до авдієнції і подав яко ціль, просьбу о суспендуру. Дальше розповідає, як на голос стрілів прибіг до салі і застав ранєного намісника, як звістив про випадок гр. Потоцьку. Четвертий сьвідок Ант. Ріпа ждав на авдієнцію і бачив нетерпеливість Січ-ого. Потім Січ-ий спокійно війшов до авдієнц. салі. На гук стрілів сьвідок поспішив до салі і бачив, як до лежачого на підлозі намісника Січ-ий це раз вистрелив. Гр. Потоцький крикнув: „Держіть его“, а Січ-ий відізвав ся: „Маші за наші кривди“, а крім того сказав: „Як не тут, то на улиці був бим его застрілив“.

На пополудневій розправі переслухано найперше концепіста поліції Бігуна, якого вислано до арештованя Січ-ого. Сьвідок зізнає, що Січ-ий відозвав ся словом „Гаразд!“ але сьвідок не знав, що то до него відноситься ся. Тоді Січ-ий запитав: „Ви мене не пізнаєте? То я Січ-ий! Я забив того лотра“. Потім сьвідок відіз Січ-ого на поліцію.

Обжалований перечить знова, немов би назвав гр. Потоцького „лотром“.

Потім переслухано знатоків ружникаряв

Янковского і Мольнара, які стверджують, що бровніг є пайсильнішим оружїєм [автоматичним і показують его силу на подірвленій дощці. Лікарі др. Ляхович і др. Обтулович подають опис ран згідно з актом обжалованя.

З черги відчитано деякі акти, між иншими „Похоронний марш“, вайдєний критичного дня одним учеником.

Обор. др. Старосольский попереє ту внесенє, поставленє письменно, щоби переслухано флякра, який відіз Січинського до намісництва, комісаря поліції Станкевича і акад. Вас. Кульчицкого. Обор. др. Загайкевич ставить внесенє на відчитанє судових актів про події в Ляцкім і Горуцку та на покликанє сьвідків що до події в Коронци. Прокуратор сему противить ся, а трибунал відмовляє жаданю оборонців.

По відчитанню урядових сьвідцтв що до поведєня Січ-ого, его материяльних обставин, предсідатель замкнув доказове поступованє і відчитав одно питанє головне до присяжних судій:

„Чи винен п. Андрій Мирослав Січинський, що дня 12. цьвітня 1908. р. у Львові проти намісника Андрія гр. Потоцького в намірі відобраня ему житя способом зрадливо-підступним стріляючи до него кілька разів з репетирового пістоля, так ділав, що наслідком того наступила смерть Андрія гр. Потоцького?“

По 10-минутівій перерві обор. др. Голубович зажадав поставленя евентуального питаня, а се: „Чи Мирослав Січ-ий винен є, що дня 12. цьв. доконав учинку, вправді не в намірі скритоубийчого морду, але в таким неприязнім намірі, що наслідком того бл. п. Андрій гр. Потоцький помер?“ Додаткове: „Чи М. Січ-ий виконуючи чин обвятій першим головним питанєм, находив ся в стані невідпорного примусу, виключаючого его почитальність?“ Яко мотиви подав оборонець, що Січ-ий є аномальним воловіком, бо є 11-ою дитиною своєї матери, що трє дїтій перед ним уродили ся неживі, що брат его і три брата его матери покінчили самоубийством.

Трибунал ухвалив допустити перше питанє, поставленє д-ром Голубовичем, а друге відкинув.

Тепер промовив заст. прокуратора Словенский (по польски), зазначаючи, що чин обжалованого має всякі знамена скритоубийства, а закон не знає політичних убийств. Вкінці звернув ся до присяжних судій о виданє вироку на того, що сьвідомо відобрав житє чоловікови.

Обор. др. Кость Левицкий на вступі застеріг ся проти промови прокуратора в польскім язичі. Дальше критикував акт обжалованя, порівнював сей процес з недавнім процесом в Вадовицях проти Ванди Добродзїцької, яка убила ген. губери. Скаллоа в Варшаві, доказував, що вчинок Січ-ого не є мордом, а лише убийством і закінчив словами: „Ми добре се розуміємо, що убийство гр. Потоцького є дімаючям ударом для галицької системи, але він не є вимірєний проти польского народу. Січ-ий не є повінієтом, се належить тямити, як будете, панове, видавати вердикт, який затяжить на долі нашого краю і рішить, чи братоубийча борба устане. Зрозуміла є велиководушність вдови п. Кристини Потоцької, коли висловила бажанє, аби та пролита кров довела до згоди і помирєня. Вирочім памятайте, панове, що оден Бог судить і кривду і месть“.

По зреасумованю току розправи предсідателем присяжні судії пішли о 10:55 год. на нараду, яка тривала пів години. Потім предсідатель лави др. Дзєдзїц відчитав вердикт, що присяжні судії всіма 12-ма голосами потвердили перше питанє в напрямі морду з пропущєнем слів „зрадливо-підступним способом“.

На тій основі трибунал видав вирок, яким засуджує ся Мирослава Січинського на кару смерти через повішенє.

На питанє предсідателя відповів Січинь-

ський, що не має нічого замітити що до ви-року.

Обор. др. К. Левицький зголосив зажа-ле не неважності і жадав доручення вироку на письмі.

Січинський прийняв засуд рівнодушно, а виведений із залі працював з оборонцями з усміхом на лиці.

По розправі трибунал мав нараду в справі представлення засудженого монаршій ласці.

Цілий день на ул. Баторія вистоювали сотки народу, а вечером зібрало ся тільки публіки, що поліція з помочю жандармів вважала за відповідне зовсім замкнути пере-хід улицею Баторого.

Публика ждала нетерпеливо на улицах мимо діючого холоду аж до кінця роз-прави, почім спокійно розійшла ся. Війско, у-крито в подвір'ю суду і поліціянти стерегли ще довго по розправі судового будинку з о-бави перед демонстрацією.

Просимо відновити передплату.

Н О В І Н К И.

— **Календар.** В четвер: руско-кат.: Юди Тадея Ап.; римо-кат.: Посіщ. Пр. Б. — В пя-тницю: руско-кат.: Метод. Гостр. Пр.; ри-мо-кат.: Анатоля Еп.

— **Рентові оселі.** Краєва комісія для ренто-вих осель на онодішнім засіданю признала 25 позичок рентових в квоті 243 850 К. Разом доси уділено 286 позичок в квоті 2,755.000 К.

— **Нагороди за праці по економії України.** Комітет, що управляє преміями, заснованими харківським поземельним банком при харків-ським університеті в память 25-літнього панова-ня царя Олександра ІІ, маючи на меті піддер-жувати студіюване економічного положеня гу-берній харківської, вороніжської, курскої, черни-гівської, полтавської, катеринославської, херсонь-ської, Таврії та країни війська донського і та-кож і інших боків народного житя в звязи з економічним положенем згаданих сторін, ви-значив премії — одна в квоті 1.000 рублів і дві по 500 рублів. Прислати на конкурс по-конець лютого 1909 р. можна праці писані й друковані, перші в 2 примірниках, другі в 5. Автори, що бажають вислати свої твори на конкурс, повинні адресувати до харківського університету, звідки можна дістати подрібні умови конкурсу.

— **Вибір віцепрезидентів м. Львова** відбув ся вчерашнім засіданю міської ради. Першим ві-цепрезидентом вибрано 68 голосами на 92 го-лосуючих д-ра Тадея Рутовського. При голосо-ваню на другого віцепрезидента дістали голо-сів: Йосиф Найман (дотеп. віцепр.) 37, інженер Кароль Еплер (центр.) 24 і др. Ашкенази 24. Більшости ніхто не осуячує, тому при другім голосованю др. Ашкенази зріє ся кандидатурі, а інж. Еплер дістав 47 голосів і став вибран-ий II-им віцепрезидентом.

— **Ювілей днівникаря.** Начальний редактор Gazet-и Lwowsk-oi і „Народ. Часоп.“, радник двора Адам Креховецький обходив оноді 25-літній ювілей своєї редакторської діяльності. З сеї нагоди вручили ему члени редакції гар-ну книгу представляючу его діяльність яко редактора, писателя і критика а Тов-о поль-ських днівникаряв, якого є презесом, вручило ему красно викінчений дивлом почетного члена. Крім того визначні члени польского наукового і літературного світа складали ему свої ігратуляції. Ювілять одержав численні ігратуляції з Кракова, Відня, Праги, Варшави і інших сторін. Між иншими прислали свої желання п. намісник др. Бобжинський, краєвий маршалок гр. Стан. Бадені, гр. Войт. Дідушиць-кий і багато інших.

— **Конкурс інститута св. Ольги.** Виділ Ру-ского Тов-а педагогічного у Львові розписує

отсвим конкурсу на прийняте учениць до іститу-ту ім. св. Ольги. Інститут на слідуєчий рік буде поміщений в прегарній вілі при ул. Міч-кевича (коло пл. св. Юра), дві мінуты ходу від школи виділової ім. Шевченка і женьської семінарії учительської. Виділ постарав ся о три настоятельки, з котрих одна буде займа-ти ся домашною господаркою, друга мати ме догляд при науках, а третя нагляд над до-машним поведенем інституток. Місячна опла-та вносьть 40 К. Крім сего оплачує ся одно-разово з гори 10 К за зужите меблів, 10 К за евентуальне уживанє фортепяну, а 2 К мі-сцячо за пранє. Родичі зглядно опікуни інсти-туток мусять бути членами Тов-а. Вписове ви-носить 1 К, а річна вкладка 2 К. По прийняту вишле ся родичам друкований регулямін ін-ститута, до котрого будуть муслі інститутки застосувати ся. Поданє належить вносити до Русково Тов-а педагогічного у Львові ул. Си-кетуска 47, найдальше до 1. серпня.

— **З пошти.** З дем 4. липня с. р. буде отво-рена при ц. к. уряді почтовім в Острові коло Сокаля телеграфічна стация з обмеженою службою денною.

Телеграми

з дня 1. липня.

Відень. Wiener Ztg оголосила цїсарску санкцію бюджету на 1908 рік.

Будапешт. Угорский сойм прийняв в тре-тім читаню горівчаній закон, а потім розпо-чав дискусію над законом і справі робітни-чих домів в Будапешті і околиці.

Берлін. Localanz. доносить з Тегерану, що конституційна партія по 7-днівній крова-вій уличній борбі піддала ся і просила шаха о помилованє.

Ученик VII. класи гімназіяльної пошукує лекції на час ваканцій шкільних. — М. Л. Бучач. Poste rest.

Морелі найкрасшої якості, щоденно сві-жо зривані з дерева, 5 кгр. ко-шик Ігало 3 К 80 с. Пересилка залізницею 4 кошиків 14 корон.

L. Altneu, Versecz 4. Ungarn.

(1-12)

РУСИНИ! Жадайте у всіх трафіках, торговлях і крамницях лише туток і паперців з першої галицко-русської фабрики Евгена Білін-ского в Збаражі.

З доходу сеї фабрики йде 35% на бу-дую церкви в Сеняві, 10% на школи і бурси тов. педагогічного, а 5% на сироти і вдови по сьвященниках.

Держім ся поклику:

Свій до свого!

Печатки металеві і кавчукові

для урядів парохіяльних, громадских, читалень, „Соколів“, „Січей“, зарядів шкіл ітд.

виконує як найліпше, чого доказом численні признаня

Д. В а й с

артистична робітня ритівничя у Львові, ул. Кароля Людвига ч. 29. (Пасаж Оранжа).

(6-?)

При закупні товарів просимо покли-кувати ся на анонси нашої часописи!

Контора виміни
ц. к. уприв. галицкого акційного **БАНКУ** **Гіпотечного**
поручає **яко добру і певну льокацію**
4% листи гіпотечні
4 1/2 % листи гіпотечні
5% листи гіпотечні преміовані
4% листи Товариства кредитового земского
4 1/2 % листи Банку краєвого
4% листи Банку краєвого
5% облигації комунальні Банку краєвого
4% позичку краєву
4% облигації пропінанційні і всїлякі ренти державні
Ті папери продаємо і купуємо по найточнішим курсі денним.

Працюйте і ша:гть!

Товариство взаїмного кредиту

„Джістер“

стоваришенє зар. з обмеженою порукою у Львові.

п р и й м а є вкладки на книжочки щадничі на 4%, уділяє позички на срипти за інтабуля-цією на 6 прц.; і сплату розкладає на 10 до 15 літ (при 30 ратах піврічних вносьть рата амортизаційна на капітал і відсотки 5 К 8 сот. від кождих 100 К позички.

Вексілі приймають ся тільки 3 місячні, з 3 підписами, на 6 прц. до 7 прц.

Членами можуть бути позичку і дістати тільки члени обезпечені в „Джістрі“.

З зисків уділив „Джістер“ на публічні до-бродійні цілі квоту 45,835 корон.

Table with financial data: Вкладки 2,795,183 К., Позички уділені 3,410,684 К., Уділи членські 234,398 К., Цінні папери 180,452 К., Фонд резервовий і інші 43,842 К., Льокації 182,206 К.

Канцелярії Товариства при ул. Рускій ч. 20 отворені перед полуднем від 8—2 год.

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1908.

Table with train schedules: Columns for direction (До Львова / Зі Львова), time (рано, перед пол., по пол., вечер, в нсчи), and station names like Кракова, Рашева, Підволочиск, Черновець, Стрия, Пустомит, Самбора, Любіня, Рави рускої, Янова, Брухович, Зімної води.

ЗАМІТКА: Посішні поїзди печатані товстим дру-ком. — Поїзди ідучі лише в педаї означені †.

